

Lászlóné... ékszerreit

arab a m. kir. fém... a legkitünőbb minő-

szívókat, - Elvállaltak ócska... készítése a legjutá-

lek, vagy készpénzben... otogatását.

Lászlóné. zszábu.

as! - lévo - árukat - arak

amivel elvem ellen van... megtartani.

a nagyérdemű közönség... yomban tanúsított szives... antartani sziveskedjék.

ztelettel OTTO - városháza épületében.

mbérbe adandó - n való földek.

ha tulajdonát képző slábbb... an való földek bérelt ideje f... l én lejárván, azoknak újból... alása gazdasági szakbizottság... áin alatti végzéssel elrendelte-

háztartási föld 9 hold és

mes felő ház földje 7 hold és

alma utáni föld 13 hold és

nyakiskola földje 7 hold 50

kettős iskola földje 5 hold

leány iskola földje 9 hold

kettős iskola földje 5 hold

otzeai leány iskola 4 hold

ld e földje 42 hold 1439

6 kapás föld.

án után való földek folyó... u. 3 órákor az egyháza... ól 3 esetleg 6 évre nyilván... be kiadtnak, melyre a bér... ellettel meghívotnak.

okocsi Végh János, egyházi algonok.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... 10 frt.-kr. Fél évre... 5 frt.-kr. Negyed évre... 3 frt.-kr. Egyes szám 5 kr.

A lap az előző évi évi... den közzététel: Nagy hatvány... utazza 1364. számú. Buzsáky... háza székely... bementre... küldendő.

Előfizetési helyben: TELBEGDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyv... karakodásában és a kiadóhiva... talban KUTASI IMRE könyv... nyomdájában a postafizetési... után.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési díj: Négy hatvány... 5 kr. Nagyobb hatvány... 10 kr. Hatvány... 15 kr. Hatvány... 20 kr. Hatvány... 25 kr. Hatvány... 30 kr.

Európai helyzet.

(r. e) Königrätz előidéje je és az 1867-i kiegyezés létrejöttébe Deák Ferencznel is érdemesebb (!) államférfia, Bismarck — bejelentette látogatását I. Ferencz József császárnál és királynál.

Fejedelmünk találkozni fog Vilmos császárral is, de bizonyára nem kételkedik abban senki, hogy a Német birodalom agg császárával való mindennemű találkozásra bátran ráilleszhető a felhivatalos sajtó kedvező jelzője, az t. i. hogy a találkozások csupán illedelmi jellegűek, a szövetséges királyok között fennálló szíves viszony feltüntetése célzó udvariassági tény bélyegét viselik magukon.

Ha azonban a szövetségesek ezen évről-évre való találkozásait oly föltétlenül megkívánják bizonyos politikai udvariassági szabályok, önkénytelen felmerül azon kérdés, hogy hát akkor jelentőséggel kell bírnia annak is, ha az eddig szövetségben állott három császár valamelyike a találkozó... elmarad.

Ha Bismarck látogatja meg I. Ferencz József császárt és királyt, no, ez a látogatás már nem történhetik olyan czéltől a minőből látogatják egymást a párolgó moccanaké mellett szomszédokat megszóló kávé-nénikék. Ennek a látogatásnak csak is nagy és Európa sorsára nézve végtelen oka lehet; itt államszomszédokról fog folyni a beszéd s midőn a vas kancellár megtezi bucsuzó meghajlását a felségés házigazda előtt, akkorára el lesz határozva államok és népek sorsa! A Bismarck-látogatásának csakis komoly czélja lehet, oly látogatás lesz az, mely százszor inkább kihívja a sejtelmeket és elővéleményeket, az eddig harmadik szövetségesnek ismert orosz czár elmaradása és az Európában most fejlődő állami-helyzetek és kivált a Balkán-tartományokban ismét kitört változások következtében!

Vidéki lap vagyunk, nem a mi feladatunk az, hogy nagy politikai kombinációkkal mulattassunk, de azért merünk ragaszkodni ahhoz a külön véleményünkhöz, hogy Sándor bolgár fejedelm nem egyéb, mint, egy nagy szabású orosz ügynök, a kinek feladata azt a zavarosat előidézni a keleti események nyugtalan tükrü tavában, a melyben a czár kedve szerint halászhatik. Bizonyára ezen rendkívül ügyes ügynöknek, a czári unokaöcsének, ki orosz pénzzel és hadi segítséggel és (a saját szende hite szerint) mégis az orosz czár ellenére csinálta meg a bolgár-kelet-ruméliai uniót, az örökös casus bellit, munkája az, hogy Európának legfontosabb közösége és valószínűleg a Bismarck-féle látogatás tárgya csakis ezen legújabb állam alakulás s az ifju Battenberg herczeg viselt dolgal lehetnek.

Ha az ember — persze — a szerint itél, a mit élébe találtak a hivatalos bejegyzéssel kiszivárgott felhivatalos hírek, akkor el kell hínünk, hogy a czár, ki a Sándor fejedelm által előidézett helyzet nem létében ez idő szerint nem igen talált volna okot a beavatkozásra, nagyon perhorreszkálja a Bolgárországból kiindult eseményeket; a ki nem maga választ szemüveget, de az orrára biggyeszt olyan számukulárét, a minőt a felhivatalos optikusok árulnak, az nem veszi észre az optikai csalódást és... csalást, sőt még elhiszi azt is, hogy Sándor — a ki nem fél a muszka czártól sem — megújásodik a szegény török szultán, a beteg ember, a csód szélén álló ország parancs-zavára, és hogy oly győnge, miszerint a kivájt nyelvi mankót ágrunak, a török papirokat pedig pénznek, pénznek és még egyszer pénznek tekinti; a ki mindezt elhiszi a könnyomatú correspondenciáknak és a felhivatalos kijelentéseknek, nos, az azt sem fogja észre venni,

hogy minél távolabb vetette Sándor fejedelm Sándor czárt Konstantinápolytól, annál közelebb jutott Konstantinápolyhoz Sándor czár.

Bizony nem hiába hullott ki a császári szövetség harmas löheréből a muszka levél és Bismarcknak van oka tanácskozni I. Ferencz Józseffel.

Oroszország és Franciaország együtt vannak. Oroszország veszélyessé teszi monarchiánk balkán-helyzetét és így könnyen meglehet, hogy Oroszország után az első húzást Ausztria-Magyarország teend meg, a melynek szövetségesse ez idő szerint Bismarck volna. Nem tényleges szövetséges sem ez, sem Franciaország, legfőkébb arra való, hogy egymást (ösmeretes politikai helyzetük kényszeréből kifolyólag) ellensúlyozzák. Anglia döntene el az egyenlőnek látszó chance-okat, de ennek — a már-már kormányra jutottnak tekinthető Salisbury ösmeretes muszka ellenes érülete daczára — lesz elég dolga ez ir-kérdésből folyó bajokkal, talán polgárháborúval, mintsem, hogy beleegyezkedjék a mások dolgába! Ezután még a Balkánállamok és maga Törökország érvényesíthetnek rokon-és ellen-szenveiket, de ezekről tudjuk, hogy — vesztett pörünk volna.

Ki tudhatná előre a jövőt? Annyi tény, hogy éppen nem lehetetlen rövid időn megtudnunk, mire való a népfölkelés s tisztába jövünk a felett, hogy a hadsereg régi hagyományos szelleme mennyit ér, ha monarchiánk egész letezésének támaszául tekint! Nem mi vagyunk azok, a kiknek feladatunk kifejezni hogy a hadi szerencse mekkora fokának elérését reményelhetjük oly hadseregtől, a melynek hadi lángelmeje és hadi tudománya oly mindenesetre igen magas állású férfiaknál van letéteménybe, a kikre vonatkozó érzelmeinknek és nagyrabecsüléseinknek a lapkülönböző rovataiban adtunk már igen érthető kifejezést.

Mily derék volna, ha Bismarck, a kinek ismételvejük — közv. már köszörhettük egyszer az... alkotmányunkat felvilágosítaná uralkodónkat arról is, hogy győztes hadjáratokat ma már csak is úgy lehet kivívni, ha csatába egy hős, egy lelkesült sereg küldetik, odahaza pedig egy szabad és megelégedett nép marad!

Máramaros vármegyében a aispau állásra, mely tudvalevőleg Mihálka László halálával üresedett meg, már a jelölések megkezdődtek. Jelöltekül emlegetik Szaplonczay Miklós főjegyzőt, Vintz Gyula szolgabíró, stb. Az aispau választás szeptemberben lesz.

A helyzett keleten. Bukarestből sietnek megczafolni azon hírt, hogy a román fővárosban orosz lötsztek időznek, kik katonai konvenczió tárgyaiban alkudoznak Romániával. E czáfolat azonban legkevésbé sem képes eloszlatni a nyugtalanságot, melyet Oroszország magaviselete Bulgáriával szemben Európaszerte kelt. Először a szultán segélyével akarták elűzni Sándor fejedelmet. Midőn e tervvel megbuktak, Bulgária közvetlen okkupációjával kezdték fenyegetőzni. Ugy látszik azonban, hogy most e fenyegetés valószínűtlen későbbre halasztják s előbb egy más eszközzel tesznek próbát. Ez az, hogy Sándor fejedelm ellen saját alattvalóit fellájtják. Okkupáció helyett most az orosz politika a forradalomhoz folyamodik s ennek segélyével akarja a fejedelmet megbuktatni.

A párisi grófról. A párisi gróf azokhoz, kik Tunbridge-Wellsben átadták neki a royalista sajtó feliratát, így szólott: Jó az országgal tudatni, hogy kormányformáját törvényesen megváltoztathatja. Igen, én készen vagyok, de az országnak is készen kell állania. A feladat nagy része önkre hárul. Appellálnak az egész világ jóakaratára s iparkodjanak a vonakodót magukhoz hódítani.

Az orosz kormány hivatalos nyilatkozatot tett közre Batum ügyében. Előadja, hogy a szatad kikötői jelleg a város és vidéke, valamint a birodalom fontos gazdasági érdekeinek nagy hátrányára szolgált. Ez igen

lehet, de nem indokolja Oroszország önkényes és egyoldalú eljárását. A nemzetközi szerződéseket tiszteletben kell tartani, még ha bizonyos áldozatot igényelnek is, vagy pedig ugyan azon fórumnál kell módosításukat szorgalmazni, melyek azokat megalkották. Oroszország azonban egész önkényesen tépte szét a nemzetközi szerződés pontját. Eljárása még gyanusabbá teszi politikáját Bulgária irányában. Pétervárról már tíz hónap óta azt hirdetik, hogy Oroszország törökveséi egyes egyedül a berlini szerződés fentartását iránynak. Ez állítás eddig sem igen talált hitelt, most azonban, midőn Oroszország ilyen nyilvánvaló sérelmet ejt a szerződésen, még kevésbé vehető komolyan. Az orosz politika czéljai Bulgária okkupációjára s ez cél valószínűségének ideje rohamosan közeledik.

Elfogott nihilisták. A „Daily News” jelenti Pétervárról, hogy az orosz rendőrségnek sikerült elfogni Degajev nihilistát, a ki 1883. évi december 8-án meggyilkolta Szuzejkint a titkos rendőrség főnökét. Degajev, a ki szerint Ausztriában fogták el és a kiszolgáltatási formalitások teljesítése után erős fedezet alatt Pétervárra szállították. Egyidőre távirják Moszkvából, hogy az ottani rendőrség elfogott egy Smirnov Román nevű egyént, a ki terrorista párt egyik vezetője, a ki nem reg szökött meg Szibériából. Az elfogott nihilistát azonnal visszazsárolták a szibériai bányákba.

Montebello gróf, Franciaország brüsszeli követe, ki a leköszönt Foucher de Careil gróf nagykövet utódaként Bécsebe volt kiszemelve, nem oda, hanem Konstáninápolyba neveztetett ki nagykövetté. A bécsi nagyköveti állás betöltése iránt a két kabinet közt még folynak a tárgyalások, de sikeres befejezésük már legközelebb várható.

A spanyol parlament, a mit Madridból jelentik, az óriási bőség miatt, mely ott uralkodik valószínűleg befogja recesszenti jelenlegi ülészakát, mert a tanácskozás lehetlenné vált. Arról szó sem lehet, hogy a budget letárgyaltsák s minden törvényhozási munka a jövő őszi ülészakára halasztatott.

KARCZOLATOK.

(A hamis bor. — Az új főispánok. — Giers és Bismarck. — Az épülő Budapest. — Batum.)

A budapesti kereskedelmi kamara — mindenesetre önérdékből — ellene nyilatkozott a bor hamisítás ellen való törvény hozatalának.

Egy eset ajánlunk a kereskedő urak figyelmébe!

Volt egyszer négy légy, s mind a négy megéhezett. Az egyik neki esett egy kolbász, melyet nagyon étvágygerjesztőnek látott. De csakhamar megdöglött a légy belgyuladásban; mert a kolbász amínnal volt hamisítva. A másik légy a lisztből torkosodott — gyomorszorulásban mult ki; mert a liszt süipáttal volt hamisítva. A harmadik légy a tejszőcségből ivott s kólikában veszett el nyomortult; mert a tej mézzel volt hamisítva. „Mindegy, egyszer úgy is meg kell halni!” gondolta magában a negyedik légy és egy légyapírra repült, melyre egy halálfő volt festve s felírtat „mérég”. És a negyedik légy ivott a papírról és nem döglött meg; mert a légyapír is meg volt hamisítva...

Az új közigazgatáshoz új főispánok kellenek.

Tisza Kálmán késik a kinevezésükkel. Mert még nem érkeztek meg a hivatalukhoz kellő, Oroszországban megrendelt jelvények. Olyanok, a melyek egészen megfelelnek az új közigazgatási törvény jellemének.

Vagyis egy-egy szép... diszkancsuka!

Giers Berliinben jart és minden valámire való embert meglátogatott, csak... Bismarckot nem.

Öreg ember öreg szolgája

Gondolta magában Giers.

Csakhogy a vén orosz lány még elég erős, a számárrugás korán történik!

Budapest épül. Igazságügyi palota, királyi lak és ég tudja még mi pattan elő a diszépáletekre nézve oly termékeny budapesti talajból.

De oly m a g a s épülete egy sem lesz Budapestnek, mint a mily óriás: az állam... deficizitje!

A m. kir. opera sorsa lebegjen szemünk előtt!

Ha van bolgár és kelet-ruméliai unió, ugy nincs berlini szerződés.

Ha nincs berlini szerződés, ugy van Batum, gondolja magában Oroszország, a kóvetkező kör rigmüst intézi az európai államokhoz:

Régóta tartom a batum, Azonnal benne lesz — Batum! És, ugy tesz, mikéut beszélte!

Gili Balázs.

Ipolyi püspök és a nagyváradi orth. zsidók.

Gyöngéd lelkek, a műveltség és humanisztikus érzelmek magas színvonalán álló egyéneknek igen természetes, hogy a merev rangfokozatok és felekezeti különbségek korlátjait elhárítják és úgy közelednek a társadalomhoz, mint ember emberhez és egyen egyenhez. E magas tulajdonságok mindenikének föltte birtokában van Ipolyi Arnold, Nagyváradi új püspöke, kit nem csupán híruvének nagy tudományának varázsa környez, de egyetlen szeretreméltóságával is elragadja közönséget. Igen természetesnek találjuk tehát, hogy e szeretreméltóságot teljes mértékben értékelte mindazokkal, egyesekkel és küldöttségekkel, a kik őt Nagyváradon hódoló üdvözléssel felkeresték, így akartán kimutatni, hogy e városban ki-ki valóság és bármennyű különbség nélkül büszkeséget s a város díszét találja abban, hogy a nagyváradi püspöki szék illy halhatatlan érdemű férfi által töltetett be.

Azonban nem kétségtelen-e az is, hogy az előzékenységben, nyájasságban is van határ, a melyet tanácsos megtartani kivált magas állásokon levő és kiváló polczokat betöltő egyéiségeknek, anél is inkább, mert az előzékenységben és nyájasságban való túlzás egyrészt elbizakodottságot, más részt elkeseredést és általában félreértéseket szokott szülni.

Az előzékenység ilyen elbizakodottságot és keserűséget szülő túlzását ösmerük fel Ipolyi püspök azon válaszában, a melyet ő a nagyváradi orthodox hitközségnek adott, bizonyos Ullmann Izidor hitközségi elnök üdvözli szónoklatára. A beszéd hiteles szövege — e lap rovat-vezetőjének kissé drasztikus megjegyzésével együtt — csak e parczben került e sorok innen jelenleg távol levő irójához s a szöveg figyelme átolvasása valóban igazolja azt, hogy az ember, a ki magát jó kereszténynek tartja és figyelemmel kíséri mindazt, a mi az országban jelenleg a legkétségbejebb legvétekebb üzelmek közé tartozik, megdöbbenve fejzeze ki tiltakozását az ellen, a mit a katolikus klerus karának egyik díszes mondott meg pedig szorosan e minőségében. Ismételjük, hogy némileg enyhítőlég érint az a hitünk, hogy az új püspök már első föltételeivel is kedvező megnyugtató benyomást igyekezett ebresztetni minden oldalra s azt, a mit túlzásnak kell tekintnünk, legelső sorban a szívjoság forrásából merítettte.

Legelső sorban — mondjuk, mert másod sorban azért is juthatott ki a zsidóknak ez a nagyszabású concessió, mert Ipolyi püspök és v. b. t. tanácsos ur, tudvalevőleg egyik legszilárdabb oszlopa a Tisza-kormányának, a mely kormány — nem minden hívének nagy öröme — egyenes szövetségben áll a zsidósággal s nem találná örvendetesnek, ha azok, a kik véle solidaritásban állanak, nem használnának fel minden alkalmat filozemita érzelmeik kifejezésére.

De a filozemitizmus és párt-politika, egy katolikus püspök ajáin talán nagyon is előtérbe nyomul, midőn ez a zsidókhöz követező szavakat intézi:

„Tisztelem és becsülöm önöket, hogy h a g y o m á n y o s hitűkhöz hűen ragaszkodnak. Hiszen tulajdonképen egy és ugyan azon vallási alapon állunk az isteni

kinyilatkoztatás alapján melynek megtagadásával az emberiség bizonytalanságba esik...

Ez — kegyelmes uram! — kissé sok, igen sok! Orthodox zsidókkal szemben nem szabad dicsérőleg nyilatkozni az ő „hagyomány”-ra...

Hogy pedig a katolikus, vagy bármely egyéb keresztény vallás „egy és ugyanazon alapon állana” a zsidók, még pedig az orthodox vallásával, a püspök ur ezen állítása a leghatározottabb megütözésnek...

A párt ember és a zsidó-barát eléri ezen érületének netovábbját, a midőn sajnálatra méltó ömlegetéseit így folytatja:

„De nemcsak kötelességszerű felebaráti szeretettel, hanem őszinte tiszteltetés és becsületérzék önk irányában és legyenek meggyőződve, hogy ahol erre szükség lenne úgyoket szívesen előmozdítani kész vagyok.”

Lapunk n. é. olvasó közönsége tapasztal-

hatta, hogy mily föltétlen tisztelettel viseltünk mi a katolikus klerus iránt, melynek fennkölt szellemét, jól teljesített hazafiai misszióját csak hódolólag szoktuk felmenteni...

Kit illet ez a dolog?

Kiss József urnak, Hajdumegye érdemes tanfelügyelőjének a helybeli lapokban egy közleménye jelent meg, mint „Felhívás” a hajdumegyei népiszkolai tanító urakhoz...

Mindaz nagyon jól van a népiszkolai tanító urak meg a mehéset kedvelők szempontjából. Hanem azt kérdem én „egyházunk érdeke” szempontjából, hogy ez a tekint. magyar kir. mehéseti vándortanító ur... ugyanazon személyiség-e azzal a tiszteletes Nagy Zsigmond bánfalvai lelkész ural, a kinek az 1883. évi áprilisi egyházközgyűlésünk mehéseti vándortanítóságot... megengedte azon az okon, mert egyházi törvényeink világosan azt rendelik, hogy a lelképásztorok az olyan foglalkozásoktól, melyek a tanulmányozásban, hivatalos teendőik végzésében akadályul szolgálhatnak, hallgatóikkal való viszonyukat megzavarhatják, szorosán óvakodjanak; továbbá, hogy a lelképásztorok gyülekezeteikben lakjanak és maradjanak; másrészt miután ezen engedélyadás oly előzményül szolgálhatna, mely végeredményben a lelkési hivatal és állás eazmájéval jónne ellenkezőbe. Ez-e az a tiszteletes Nagy Zsigmond ur, a kivel szemben a bekezbánati egyházmegye is azt hangsúlyozta, hogy „elvégre az olyan foglalkozás, mint a vándortanítóság a lelkési hivattal összeférhetetlen nem nyilvánítható.”

Igaz, hogy ez a tiszteletes ur még ugyanazon év szeptember havában újra folyamodott az egyházközgyűléshez ezen fentebbi végzés megváltoztatása iránt, de az is igaz, hogy a gyűlés a törvényi előírások ellenére a kérelmet most sem teljesíthetvén, ez ügyben hozott előbbi határozatát a 304. számú végzésben továbbra is fenntartotta.

Ha ezen „tekintetes magyar kir. mehéseti vándortanító ur” nem ugyanazon személyiség tiszteletes Nagy Zsigmond bánfalvai lelkész ural, aki mehéseti vándortanítóságot esdett a miniszteriumtól: akkor én a tiszteletes urtól ezennel bocsánatot kérek. — De ha ezen „tekintetes tiszteletes — mehéseti vándortanító — lelkész ur” ugyanazon egy személy, akkor azt kérdem én: azoktól, akik „egyházunk őrállói”, mikép egyeztethető az össze törvényekkel, és a jó rënddel, hogy az egyházközi gyűlés határozata ellenére egy lelkész, országvilág szemelattára és hallatára olyan foglalkozást mivel, távol a maga

gyülekezettől, melyet egyházi törvényeink meg nem engednek, hatóságaink pedig ismétlenül összeférhetlenné nyilvánítottak a lelkési hivattal?

Ma „mehéseti vándortanító”, holnap „szőlőszeti”, holnapután „kertészeti vándortanító” azután meg „philloxera biztos” és még nem tudom mi... no akkor ugyan gyönyörű helyzetbe jutnak lelkészeink a kormányfő szemben, a min — meg lehet hogy némelyek még örülni is tudnak; de előttem azután senkise beszéljen komoly képpel a „Cura pastoralis”-ról mert én ezt egy úres pharizisnál egyebnek nem tartanám.

Presbyterianus.

Helyi hírek.

* A veszély. Lassan, kimérten, de rendszeres bizottsággal közelget felénk a kolera. Triesztből, átjött Fiuméba, onnan majd átjött Zágrábra, Zágrábról Vasadra, Kaposvárra és így tovább. Ugy látszik, ez is ránk van merve. Ha szenvedni kell, minket mindig előlránt a gondviselés; csapásából ki nem feled soha. Közép-Európa fagyos időjárása, rozsdája, árvice, szárazsága — mioket soha el nem kerül. Mi vétettünk, meddig tart még? Ki tudná megmondani. Tudók és nem tudók sokat fognak majd e tárgyról írni. Orvosok és kuruzsók megsaporodnak, mint nyári eső után a gomba. Prezervatívák és medicinákkal lesz tele minden háztáj. Sirások, koporsócsinálók és kántorok jó keresetre tesznek szert; az ország gazdasága borul, megint látni fogunk letarolt mezőket az emberek soraiban, új fejfákat szavával a temetőben, rémületet javjeszékelest, bánatot és megdöbbenést mindenfelé. Meg lehet-e akadályozni a veszély ide költözést? A tudomány még nem tud erre biztosan felelni, de ismeri azon óvintézkedéseket, melyek a pusztítás mérvét kekeny határok közé szorítják. A főszabályok ezek: Tisztaság. Jó levegő. Jó táplálkozás. Rendes életmód. Mértékletesség. Óvabizalom. A rondaság minden ártalmas gombafajának melegágya. A kóragyagot pedig gombának mondják. Némelyek bakterianak, mások bakcillusnak — de akármiként nevezek, annyi tény, hogy fézke és tanýája minden ragálynak a szemet, a piszok, a szenny, a rothadás, a bűz, a fűlledt lég, a rendetlen élet, a zabálás, a részegség, az örökös remegés, az ehezés, az erők túlságosága, a munkátlansággal járó elpetyhűdés, a tuynyág, és az izmok ellankasztása a folytonos ülésben és heverésben.

* Radetzki emléksobor. Beküldetett szerkesztőségünkhez egy gyűjtőív a Radetzki-emlék szobrára. Az ügy elnt Albrecht főheczeg áll. Minden felmentés nélkül papir kosrba dobtuk volna az ívet, ha úgy nem lett volna benne feltüntetve a dolog, hogy a Radetzki-emlék emléksobor hazafiai vállalat! Ez ellen a magyar államjog és történelem nevében határozottan tiltakozunk kell, — mert noha Radetzki vitéz katoná, győzelmes hadvezér volt, s illó is, hogy emléket Bécsben megbecsüljék, mert mint az absolut uralkodó osztrák császár katonája borostanyt szerzett az osztrák lobogóra, — de az ő dicsősége nem magyar dicsőség, bár a magyar nemzet vére is ömlött érte. Ausztria olasz birtoklása nem volt magyar érdek, az olasz vértanuág testvére volt a magyarnak. Az olaszok elnyomása után lehetett elnyomni a magyarokat, és az olaszok megszabadulása után jött a magyar kiegyezés. Tehát Radetzki győzelmé nem a mi győzelmünk, az a zsarnokság diadala volt, mely a Haynauk munkájára nyújtott alkalmat. Radetzki szobra nekünk a fátyollal borított

mult tanúságára érdekes, különben közöndő, — így csak az adozzék reá, a kinek kidobni való pénze van, ilyen ember pedig gazdag Debreczen városában is minél kevesebb akad!

* Ipolyi Stummer Arnold nagyváradi püspök beiktatása püspöki székebe tegnap d. e. 9 órakor ment végbe a székesegyházban. A tudós főpap kívánságára minden nagyobb ünnepelesség, hű pompa, üres fény mellőztetett, — ő maga is a helyet; hogy diszkrét adótt volna, az erre való költséget — 5000 f. jótékony czeára adta, mely a következőleg osztott ki: városi szegényeknek 1000 frt, rahsegélyző egyletnek 500 frt, két bölcsőde egyletnek 1000 frt, koldusapóli intézetnek 500 f. biharmegyei nőegyletnek 500 frt, várad-olasi Szent-Vincze intézetnek 1000 frt, biharmegyei közokórháznak 500 frt.

* A vármegyéről. Hajdumegye közönségszabótása bizottsága ma d. e. tartotta rendes havi ülését. Tárgy: Folyó ügyek. D. u. pedig az erdőszeti bizottság ülésezett.

* Dalestély. A debreczeni daleylet igen eikerült daleylet rendezett szombaton este a nagyerdei vígadóban, mely zsulolásig megte a válogatott közönséggel, noha derült, de oly hűvös volt az est, hogy nem lehetett otthon hagyni a felső kabátot. Az estély tulajdonképen 9 óra tájban vette kezdetét, addig mindig gyult a közönség, 9 óra után alig is fért volna el több a teremben. A daleylet által szabatosan előadott dalok nagy tetszésben részesültek a különösen zajos tapsokra ragada a közönséget. A vármegyei tag gyönyörű csengésű magán-éneke, mely méltán mondható az estély fény pontjának. Az előadott darabok közül felemlíttük a következőket: „Barna kis lány.” „Jaj de szennes az a maga keadóje.” „Eresz alatt fészkel a fecske.” „Uccuz bizony megérett a meg.” „Győzelmű dal.” „Falu végén kurta korcsma.” „Bordal” — stb. Szünetek alatt a Kacz Károly zenekara játszott szebbnél szebb nótákat. A táncz 11 óra tájban vette kezdetét, tánczolt mintegy 25—30 pár, több is tánczolhatott volna, de nem volt hely, mert a teremből nem hordták ki az asztalokat. A fesztelen, vidám mulatság éjfélt után ért véget, midőn a kis vasuton mindenki hazajött, bosszankodva azon, hogy II. oszt. menetjegyért — a Csokonai szoborj — h u s z krajczárt kellett fizetni. Ilyen stájerorais oly jövedelmező vállalat, mint a helyi vasut, nem illik!

* Villámcsapás. A csütörtök esti vihar alkalmával az id. Menes András hegyesi tanýján lecsapott a villám s felgyújtotta a vonatot. Hat takaró munkás alig pár percczel hagyta el azt a helyet, melyet, ha véletlenül oda nem hagynak, áldozataivá lehettek volna a villámnak.

* Athelyezések a vasutnál. S z t a n k ö z z i Mihály, aki 6 év óta működött a helybeli vasutnál mint állomás főnök s ezen idő alatt általános tiszteletre és szeretetre tett szert, áthelyeztetett Eszékre forgalmi főnöknek, — helyette Zimonyból Ollé Aurél tététt át Debreczenbe. Városunk — vasut tekintetében — a kolozvári füzlet igazgatóságához van besorozva, üzletigazgató lesz ifj. Perczel Mór, a 48—49-iki hős tábornok fia; — Lábér Mihály üzletigazgató Pestre tététt át.

* Az új ref. templom építése az épített vállalkozó jónirnevezés meióltja — rohamos sietséggel halad előre, pedig az időjárás többnyire alkalmatlan. Az eddig tett építkezések több mint 24 ezer forintba kerültek már. A templomhoz szükséges fehér lapu téglákat Kőbányáról hozatták. Az eddigi munkálatoktól

A DEBRECZEN TARCZAJA.

A templomajtóban.

Rajz.

Írta: Bihari Kálmán.

(Folyt. és vége.)

Jó sokáig bolyongott összevissza a hegyi ösvényeken, a dűlök között. Az emberek között. Az emberek, a kik véle veledelendű találkoztak, fejcsóválva néztek utána. — A Pista bizonyosan leitta magát valahol. Hogy tántorog, milyen keresztben áll a szeme!

Ovatosan, halkán közeledett Pista a szőlőcseregek közti a Kalára kis pajtája felé. Az ajtó zárva volt. Mint a macska, nesztelendű sompolygott a kis, homályos üvegű ablakhoz s betenített rajta.

Ott ült a szerelmes pár az asztal mellett, az asztalon bor és kávécs. A szép asszony átfonta karjaival az ispán ur nyakát s forró csókokat hintett ajkára.

Egy hatalmas rugásra beszakadt a hitvány, ferekeszes ajtó, s a szoba közepére ugrott Pista, kezében a villogó kés, ajka vonaglott a dühötől, borzasztó volt az eltorzult arczra tekinteni.

A menyecske rémülten húzódott a szeretője mellé.

— Mentse meg, mert meggyilkol.

Az ispán ur nem volt gyáva; puskája után kapott s rákiáltott a dühödtt emberre: — Mit keresel itt? Takarodjál innen!

Pista egyik kezével félreute a fegyvercsövét, s vadallati orditással rohant az ispánra s a ki pillanat mulva a földön hevert, meliből patakzott a vér.

A kés újra villant, Kalára térdre rogyva borzalommal takarta el szemét: — Irgalmaz... irgalmaz... A háborodott ember letekintett az előtte a földön vonagló asszonyra, s mintha ekkor

tért volna eszméltre, megrázkódott egész testében. Az eszeveszett harag pillanat alatt kétségbeesett fájdalommá változott.

A nyomorult asszony ott fetrengett lábainál, kezzeit tördelve, zokogva: — Jaj, csak ne bánts... csak téved szeretlek... én nem vagyok hibás, ő csábított el.

A legény végtelen megvetéssel nézett rá — Mivé tette? Gyilkos! Nyomorult! Megakartalak ölni téged is. Ne féj, már nem bántalak. Rajtad kellett volna kezdenem. Nem tudok másodszor ölni. Verjen meg az Isten, ez az utolsó szavam!

S még egyszer fölemelte a kést, s teljes erővel döfött saját szívébe... Kalára rémülten futott ki az ajton, messze hangzott örült sikoltozása. Csakhamar munkás emberek futottak össze innen-onnan a szőlőközből, fölszedve a két véreben fetrengett. Az ispán ur még lélegzett, de a Pista szíve nem dobogott többé.

Kalárát is elvezették. Olyan furcsának tetszett neki az egész dolog, mintha valami rettenetesen álmódott volna. Csak a kibugyogó omló vért látta, csak azokat a szörnyű szavakat hallotta: „Verjen meg az Isten!”

Nagy urak jöttek a faluba, bírák, doktorok, egyik a másik után kihalgatták Klárát. Alig tudott nekik felelni, hogy is történt meg a dolog. Valami nyonást érezett a homlokán, az agyán, ami nem engedte gondolkodni. Az ispán urról hallotta, hogy talán még felgyógyul, — arról nem is gondolkozott. Csak az nem fért a fejébe: hogy halhatott meg a Pista, a kit ő még azelőtt való nap is forró csókjaival halmozott el?

Hát csakugyan eltemetik. Eltemetik, mert megölte magát, megölte az ő csalátságá miatt. Igaz volna az, nemcsak álmódott? Oh bizony igaznak kell lenni, hiszen harangoznak a temetésre; az egész falu népe ünneplő ruhában tödül a templomba, láthatja az ablakból, a

mint a nép háza előtt elhalad, megilletődött arcczal tárgyalva a megdöbbenő eseményt, a mihez ha-onló, ember emlékezet óta nem zavar a fel a kis falu csendjébe. Láthatja, a mint ujjal mutogatnak az ő ablakára...

Oh igaznak kell lenni és ő nem maradhat el a temetésről. Annak a temetéséről, aki ő miatta halt meg. Miga sem tudja, miképen felöltözik legszebb ruhájába, kicsinosítja magát, hogy szép legyen, amilyen még sohasem volt. Azután elindul a templom felé. Ott a koporsó a cziateremben, virággal borítva. A templom tele van néppel, alig lehet üres helyet találni. Kalára bemegy, szokása szerint végighalad a női padok közt, hogy az első sorba üljön. Ott szokta ő magát mutogatni. Milyen különös! az első pad tömve van asszonyokkal, s a mint Kalára a székre telepszik, egyszerre mindenki tödül a padból kifelé. Nem akarnak mellette ülni. Ott marad egyedül. Száz meg száz szem bántó tekintetének kitéve. És ő előtte mindez olyan csudálatosan foly össze, nem tudja: álm-e vagy való?

Fellép a szószékre az agg tiszteletes és beszélni kezd? Elmondja: jaj a botránkozónak, de ezerszerre jaj a botránkozatonak! Beszél a festett arcu bűnről, a mely kárhözvábba, örök veszedelembe csábítja az ifjuságot, a melynek számára nincs irgalom sem a földön, sem az égben. A dörgő szózatot visszaverik az alacsony templom boltozatai, a néma, halotti csendben egy hangja sem vez el annak hatás nélkül, — és az a boldogtalan asszony ott az első padban, egyedül, tudja azt, hogy mindez ő róla szól, az ő örök kárhözvából beszél, hogy mindenkinek van, csak az ő számára nincs irgalom, sem a földön sem az égben...

Vége van s szent beszédnek, a meghatóttá alk moraja között oszlik a nép. Csak né valna minden szem Kalára fűrgesztve! Főlemelik a koporsót, hogy a székre fölte-

gyék, hadd induljon utolsó útjára. Még ne, még ne! Hadd boruljon rá utóájára az édes anyja, meg az édes apa, hadd öntsák rá könyveiket... Oh ha Kalárának is szabad volna. Hát miért ne?... Hisz az a kis szőke leány is, az a Gombos Eszti, odaborult, — pedig hát nem ő szerette Pista valaha.

Es Kalára oda rohan a koporsóhoz. Ez az ő halottja. Erte fut, miatta halt meg, neki van legtöbb jussa hozzá.

Csak egyszer tudja magát kisirni koporsóján, talán megszabadul attól az irtóztató nyomástól, ami a szívet olyan rettenetesen szorítja...

S ekkor felemelkedik a bánattól megcört ősz anyja, megragadja a cziíra asszonyt s előli a koporsótól.

— Pusztulj innen, gyalázatos! Hogy mersz idejönni? Te öldted meg, gyilkos! Verjen meg az Isten minden átkával!

Es felcsattogó hangon hangzik az anyja átka de Kalára nem hallja már. Fut onnan, mintha ezer sátán üzné. Fut ki templomból, a faluból, mig valahol összerokad...

Hiába futott az átoktól, megfogta, utolérte az. Soha nem tért vissza elméjének világába. A szép asszonyból így lett falu boldogja, utcai suhancok gunyvárgya. Senki nem bánta, nem könyörült rajta. A kis vagyunka elpusztult, a muló szépség elhervadt, senki se ösmerné ma már a szép Bende Klárát. A koldusok közt is ő a legnagyobbul...

Mikor megszólal a harang temetésre, mindig megjelenik a templom ajtóban. Most temetik a Garabos Pistát, annak koporsóján kell kisirnia magát s akkor talán majd megnyugszik háborodott lelke. Oh, de mindég fülébe cseng az anyai átok, s futni, menekülni kell nekik onnan...

Egy irgalom van számára hátra: a halál.

áttekinthe a templom

* Th szági év. 1884. év. gák rendez

gái intéze selőt válas tervjavasla ról már f

dóttsg a nácsozásá ták: Hege kas a budé Németh Is

reczeni t utóbbi mi

A bizottsá totta a ter tartandó c

zése után teljes befej s arra egy vizgára. A

dezésnél r oly általán javaslatba,

és széksé sitva legyen

letek meg köri intézk

rendezésé latta nem r

ület kebe meg fog kü

hét az ed hogy az els

évre választ tetnének jö

* Gyáz szül. Holau megzomoro

illette testv évében, töb 12-én, 5 és

A megöldö u. 3 órakor

nál tartand led-utcai r

galomra leté konait, bará

hívjuk. Debr lengjen az e

* Sziláz zium alsó 6

Szilági inte digi gondnok

kedése miatt Nagy Ferenc

megye világi ideiglenes m

* Szem a jeles irón

„Amica” átk tekintélyeseb

ban gyakran bau időzik if

czében.

* Czirá erkezik váró

terem. A czi nemcsak 60

rendelkezik, — stb. Az e

s mindössze ha kellő párt

időig itt mar

* Verek nap az u. n.

a rendőröké lovas rendő

verekedések, mily óhajtan

ritása, igazol két lovas ren

gyalog rendő radet helyre

őrség szaporí élet és vagy

költséggel f

ara érdekes, különben közömbös, az adaozzék reá, a kinek kidob... van, ilyen ember pedig gazdag... Debreczen városában is minél kevesebb... Stummer Arnold nagyváradi püspök... Székelyháza. A... A kivánságára minden nagyobb ün... pu pompa, üres fény meillette... ga is a helyet, hogy diszabédet... erre való költséget — 5000 f... a adta, mely a következőleg osz... ti szegényeknek 1000 frt, rab... tnek 500 frt, két bölcsőde egy... t, kolduspoló intézetnek 500 f... begyietnek 500 frt, várad-olaj... intézetnek 1000 frt, biharmegyei... 500 frt.

áttekinthető képet alkothat magának az ember... a templom belterületéről. * Theologiai szakvizsgák. A magyaror... szági ev. ref. egyház egystemes konvente még... 1884. év november havában a theologiai vizs... gák rendezése tárgyában felhívta az 5 theol... giai intézet tanárkarait, hogy egy-egy képvis... előt választva, ezen küldöttség készítsen egy... tervjavaslatot az egyes egyházkerületek részé... ről már fölterjesztett véleményekből. E küld... öttéség a legközelebbi napokban tartotta ta... nácskozását Budapesten. A küldöttséget alkot... ták: Hegedűs János a nagyenyedi, Szűcs Far... kas a budapesti, Nagy Gusztáv a sárospatski, Németh István a pápai, Tóth Sámuel a debrecze... ni theologiai akadémiák küldöttei, ez utóbbi... mint a küldöttség előadója s jegyzője. A bizottság 3-napi tanácskozás után megállap... totta a tervjavaslatot a theol. tanfolyam alatt tartandó colloquiumokra, a két első év bevég... zése után következő alapvizsgára és a 4 év teljes befejezése után következő első képesítő... vizsgára. A tervjavaslat készítői a vizsgák ren... dezésénél részletekbe nem bocsátkoztak, csak... al általános szabályok megállapítását hozták... javaslatba, melyekre nézve nagyon kívánatos és... szükséges, hogy az egyöntetű eljárás bizto... sítva legyen minden egyház kerületben, a rész... leték meghatározása az egyházkerületek bel... kőri intézkedéseinek hagyassék fen. A vizsgák... rendezésére vonatkozó javaslat indokollással el... látva nem sok idő múlva minden egyház ké... rület keze ében létező egyházi lapok számára... meg fog küldetni. Legnagyobb elérésnek jelez... hető az eddigi követett vizsgálati eljárástól az, hogy az első s második képesítő vizsgák 4—6... évre választott állandó bizottság által vezet... tetnének jövőre. * Gyászjelentés. Konrad Dániel és neje... szül. Holland Ottilia s leányk. Ilona, mélyen... megszorodott szívvel tudatják egyetlen fiuk, illetve... testvérnek Konrad Belának életé 19-ik... évében, több havi súlyos betegsége után f. hó... 12-én, 5 és fél órakor történt gyászos kimúlását. A megboldogult földi részei folyó hó 13-án d... u. 3 órakor Kasza-köz 957. sz. a. levő lakház... nál tartandó rövid ima után a debreczeni cze... gél-utcai reform. sírkertbe fognak örök nyugalomra... letétni. Melly végítzettségételre rokonait, barátait, ismerőit bánatos szívvel meg... hívjuk. Debreczen, 1886. július hó 12. Béke... lengjen az elhunyt porai felett. * Szilágyi intézet. A helybeli főgymnázium... alsó 6 osztálya tanulói részére feoanállo Szilágyi... intézet gondnoki hivatalával, az eddigi gondnok, Gőnyei Károly ügyvéd beteg... kedése miatt, visszalepven, főt. püspök ur Nagy Ferencz ügyvédet, a debreczeni egyház... megye világi érdemes főjegyzőjét bizta meg... ideiglenes minőségben. * Személyi hir. Özvegy Sám y Lászlóné, a jeles írónő, kinek munkáival — melyek „Amica“ álnéven vannak jelölve — ugy a tekintélyesebb vidéki, mint a fővárosi lapok... ban gyakran találkozzunk — jelenleg városunk... ban időzik fiánál, ki vasuti hivatainak Debreczenben.

tök konyhai mosogatással, pesztrálkodással... telik el, a mi nagyon is szomorú dolog. * Bámulatos gyorsaság. A „Debrece... zeni Prot. Lap.“ utóbbi száma Molnár János B. diószegi lelkesnek egy anyakönyve... zési kérdésben még márczius hónap... ban kelt cikkét közli. Ha a tisztelt szer... kesztőség az egyházi liberalizmus terén is... gyorsasággal halad, félni lehet, hogy valamiképen meg — megerőlteti mag... t! (Beküldött). * A pipa, tejföl és más szerencsétlen... tárgyak története. A pipa és a tejföl egy kül... sö sajtóságok, mint vegyi tulajdonságaikra nézve... egymástól egészen különböző dolgok. És mégis az események fátumszerű véletlené... l fogva vannak esetek, midőn egészen egymás... mellé kerül k. Ambátor hogy más dolgok is járultak... közbe, nemcsak a fátumus véletlen. A legelső egy cigány legénynek a hiúsága. A derék kordoványképu fénu ott állt a tej pi... azon, közelében a tejföls kofának, és várt valakire. Fekete haja divatos mód szerint kö... zépujt kettéválasztva a homlokára csüngött. A legény, hogy valamiképal kalap el ne fődje... dus hajzatát, kiváló ékességét a cigánylegényi főnek... foltolta azt a feje bubjára és negédesen nézett szét. Vadrohamu szél csapott ke... resztül a tej piazcon ebben a lélekemelő pillan... atban s a másik pillanában, a mely szintén lélekemelő... ugyan, de egyszersmint elszontyolt is volt, a derék kalap hatalmas szelőham... folytán bucsut vett a főtől, a melyet már évek óta fődött és messze elkarikázott a levegőben. A legény nagyot bámult és majd kiejtő kezé... ből a pipát bedugta a szájba, lévén a füstölő jószág... nak a természetes helye, és kiterjesztett kezekkel hadonázott a levegőben, gondol... ván, hogy majd csak a keze ügyében fuvódik az a kalap. S a midőn így futva futvást ro... hanna, a lába megbicsaklik egy tejföls kofa gyékényes kéljaka előtt s az emberséges kal... pkergető elvágódásnak indul. Egy uri szesz... onyság fizetett a szomszédkofának és kezé... ben tartotta az erszényét, a melyet a repülő kalap kitünő ügyességgel ütött ki a kezéből. Az elvágódó legény pedig ordításra fakadván, kiejtő a szájból a pipát, miként a sajtot az a... aepusi holló. A pipa odasett egy tejföls kofa... óléba, a mely öben pedig egy tejs bögre... rében vala az, a mi bele való. A tej rohamo... san megtelt hamupörnyével és dohánymocsok... kal, a bunkó cigánylegény feje pedig beleme... rült a tejföls sajtár rejtelmei közé, a fekete fürtök... pocskák téve uszkáltak a sűrű fehérség... tetején és bugyborékolva szállt föl köztük a legényi tudóból kiszusszant levegő. — Ez... vala szerencsétlen története a tejfölnök, a pi... pának és más egyéb szerencsétlen tárgyaknak és... így játszódék ma le a piazcon, ingyen mul... lattatására a látványosságokat kedvelő gyalog... publikumnak. * Növmagyarositás. Glückmann Ignác, h... szoboszló illetőségű s ugyanottani lakos, belügyminiszteri engedéllyel nevét Csilla... gra magyarosította. * Kitüntetés kiállító. Kovács Kálmán, püspök-ladányi kőtelegyartó mester, szintén kap... tott kiállítási érmet, neve azonban a kitüntet... tetek sorából kimaradt, mert az érmet téve... désből Jász-Nagykun-Szolnok megyébe küldöt... ték, onnan a nádudvari szolgabíróhoz, hon... nan csak a napokban kapta meg az érmet Kovács Kálmán, ki a kőtelegyártási iparágból Hajdumegyéből csaknem az egyetlen kiáll... jító volt. * A szomszédból. Lelkés z jelölés. A t. abádi ref. lelkesi állomásra kijelöl... tettek: Doma Gyula kisújszállási, Gyure László Kunhegyesi, Szabó Sándor Kunhegyesi, Szűgyi Dániel deványai s Takács Károly ti... abádi segédlelkészek. T a n á c s b í r ó i v á... l a s z t á s. A n. szalontai ev. ref. egyházmeg... yében, a Nagy Sándor ágayi lelkes lemond... daja feletlén megürült lelkesi tanácsbíróiságra Márk Ferencz fekete gyarmati lelkes választ... totott meg. V á r o s i k ö z g y ű l é s. Nagy... Váradon f. hó 8-án városi közgyűlés tartatott. A fekete asszony. Tiszta Kálmán ge... zti uradalmában egy kondás pár nap előtt kolera... tünetek hirtelen elhunyt. Azt hiszik, hogy kolera nosztras forog fen. A fekete gy... m á n t o k, Jókai dramatizál: regénye, szon... baton került színe a nagyváradi színházban. T u z o l t ó m u l a t s á g. A tenbei önk. tü... zoltó-egylet sajtó pénztára javára f. hó 17-én zártkörű tá... zvizsgálat rendez. Sz. Prielle Korné lia, a nemzeti színház kitünő mű... vésszője, a hét végén szerepelni fog a nagy... váradi színházban. E g y h á z. A bihari ref. egyházmegye f. hó 21-én tartja meg közgyű... léset Nagy-Váradon, a megyeházán nagy termé... ben. Sz e n d r e y Imre Karczagról „Csevegő... lant“ című verses és prózai kötetre hirdet előfizetést. Egy kötet ár 1 frt. * Társasjáték egyforintosokkal. Hosszu... teli esteken, midőn már elfogy az adoma és az apró pletyka, de nem ürült még ki a kancsó és a dohányzacskó elég mulatságosnak igérke... zik az új játék, melyre az egyforintosok adják meg a módot. Mindenesetre tehát csak olya... noknak való, a kiknek van egy pár „rongyos“ egyforintosuk. A játék a következő: Mindenki, ha megmondják neki az egyforintosok balold... lán levő sorozati betűt és számot, kitalálhatja a jobb oldalon levő nagy számot. Ez az ördön... gés játék a következőleg történik. Utána kell számítani, hogy a sorozati betű hányadik az abc-ben s abból egyet le kell vonni. E szám sokszorozandó 50-nel, hozzáadandó a sorozati... szám és még 100.000 — és ki jön az egyfo... rintos jobboldalán levő nagy ellenőrző szám. Például egy bankjegy baloldalán a sorozatszám: C 50. — C a harmadik betű az abc-ben. Le... vonandó 1, marad 2. Ezt sokszorozva 50-nel,

lesz 100, hozzáadva az 50 sorozati számot és 100.000-et, lesz 100.150. Ez az ellenőrző szám. Megjegyzendő, hogy A-val jelölt bankjegyeknél csak a sorozati szám jön tekintetbe úgy, hogy például az A 1. sorozati bankjegy csak a 100.001 ellenőrző számmal lehet, mert 1 minusz 1 150-nel sokszorozva = 0. T o v á b b á a J az abc-ben nem számítottatik, csak az I. * Anyal és ördög. A mama panaszos hangon barátjához: Nem tudom, mit csináljak leányommal; valóságos ördög. Miben nyilvánul ördögösége? Képzeld csak levelet találtam nála, melyben egy jogász így szólítja meg: „Édes anygom!“ * A Darabos-utczáról. A „Debreczen Nagyváradi Ertesítő“ f. évi 28-ik számában közöztette „Egészséggyünk“ közleményéből kifolyólag, felhívjuk a tekintetes városi tanácsot, a Darabos-utczában elterjedt bűzhöd levegő megvizsgálására és bekövetkező veszély megakadályozására végett kérünk azonnali intézkedést a kanálásra nézve. A Darabos-utca lakói. (Beküldött). * Színészet. Bánfi Béla színtársulata jelenleg Beregszászon működik Jul. 3-án adta elő „a fősnév“ című vígjátékot, melynek czimzseréjét B o k o d y Antal játszotta. Játékáról így ír a „Bereg“ szini kritikusa: „B o k o d y Antal a czimzserépet mind a kaitás, mind kivitel tekintetében oly kitünően adta, hogy játéka a szó teljes értelmében művészi... nek mondható. Minden mozdulata jellemző volt s alapos tanulmányra mutatott; a szerep egyes mozzanatainak jellemző és egyöntetű kiszínezése, az erő és hatás czélszerű beosztása már első fellépé eben is felismerteté... lünk Bokodiban a kitünő jellemkomikust.“ — „Czezil házasa-ga“ jul. 6-án adatott, — a czimzserépet B o k o d y n é játszotta, kiről nevezett lap így nyilatkozik: „Bokodyné vonzó alakjával s hatást gerjesztő drámai játéka... l színtén elismerést vívott ki.“ Nagyon kellett haladni B o k o d y n é-án, mióta tőlünk el... vált, mert a debreczeni sajtó részéről ily el... ismerő kritikában sohasem részszült. A s z a... l a i Dánielről, ki lapunknak is volt belmunka... tása, azt írja a „B-g“, hogy László szere... pében elég drámai erővel játszott, piasztikáján meg meglátszott, hogy kezdő. Végül inti, hogy övökadjék az ápa hősztől s igyekezék termé... szetesebb modort követni. * A kolera — és a piros bor. Lapunk... nak egyik barátja a kolera hírek hallatára így kiáltott fel: „A kolera már Fiumében van, — tehát: Piros, piros, piros, Piros, piros, piros, Piros bort az üvege!“ ... Praktikus tanács! * Ermelléki hírek. E m b e r i r t ó. Az erselindi vasuti vonalon dolgozó egyik kubi... kos anyi pálinkát ivott, hogy holtan rogyott... őseze. — K ö z v i z s g a. A székelyhídi ref. leányiskola növendékeinek évrázó közvizsgája f. hó 4-én tartatott meg, nagyszámú hallgató... ság jelenlétében. — T u z o l t ó k m u l a t... s á g a. A margittai önkéntes tüzoltó egylet július hó 18-án s a diószegi önk. tüzoltó... egylet szintén azon napon rendez nyári tánc... vizsgálat. — K a n t o r v á l a s z t á s. Margittai r. kath. kántor Plank Antal választotta. — S z i n é s z e t. Székelyhidon. Várad Ferencz színészegzőt holnap a székely... hidi önkéntes tüzoltó egylet javára rendez elő... adást. Várady Ibolyka jutalomjátéka f. hó 17. tartatik meg. — B a l e s e t. Ersemjénben L a c z a Imre szerkesztő elragadták a lovak s L a c z a Irméné oly szerencsétlenül esett a ke... rekek alá, hogy lapockája és két oldalbordája eltört. * Általános szer. Kőszvényes és csuzos betegségek, sebek és daganatok gyógyítására Moll valódi Ferencz pálinkája mint olcsó gyógy... szer ajánlatik. Üvegenként 80 kr-ért kapható. Székelyhidon naponta utánvétele A. Moll cs. kir... udv. szállító, gyógyszerész által Bácsban, Tu... chlauben 9. A vidéken minden gyógyszerár... ban és fűszerkereskedésben, határozottan Moll készítménye ennek gyári jelvényével és aláír... sával kerendő. * Kaiser József zongora készítő és han... goló lapunk mai számában foglalt hirdetésére ez uton is felhívjuk a zongora tulajdosok figyelmét. * Csak az orvosok ígletre irányadó arra nézve, hogy valamely gyógyszer bizonyos beteg... ségekben hasznos-e vagy nem. Az általános használatba vett Brandt R. gyógyszerész svájci labdacssit illetőleg számos egyetemi... tanár nyilatkozataira utalunk. E labdacssit megnyerték az orvosok egybe... hangzó dicséretét, s kétségtelen, hogy ennek köszönhetik ama roppant nagy elterjedését, a melyben manapság mint kellemes, biztos és ártalmatlan hashajtó szer részveszünk. * Történelmi naptár. H e t i t ő, j u l. 12. 1856. Gizella főhercegnő születése. 1859. A villafrancai bekezdés. Hazánk s a külföld. — Páffy Ede és kedvesének holttestére ráakadtak a Budafok és Budapest közt lévő Szász földön. Ugy találták meg a parton. Kar... jaik zsebkendővel össze voltak kötve. Közösen rohantak a haláiba, regényes módon egy... vetették ki a Duna hullámai, egy időben ke... rülnek a bonczoló orvosok kutató szeméi elé s közös sírban fogják aludni örök álmukat. — Rövid hírek. A d e n u c z i á n s bécsi közsegtautasos, a sokat emlegetett Pli... ster, egy a közsegtautas elnökehez írott go... romba levelében lemondott a közsegtautasosi mandátumról. — B e t ő r é s a k ö z s e g... t h á z á b a. Nikolsburgból jelentik, hogy e hó

8-án éjjel ismeretlen tetések átfűrészeltek a weiszatteni közsegháza ablakának vasrácso... zatát, a hivatalban álló vasszerkényt fölteszi... tették s abból készpénzt és adókönyveket vit... tek el. — N é m e t p á n c z e l o s h j ó t, a „Fri... gyes-Károly“t várják a pójai hadikikötőbe; a kikötő admirálja a legszivesebb fogadásra adta ki a parancsot. — H a n g v e r s e n y S z l i á c... s o n. Csányiné, Kertész Irma, az operaház tagja, mint Szlácsról írják, odaérkezett, hogy hangverseny rendezzen. Natália szerb királyné is jelen lesz a hangversenyen, a mely iránt általános az érdeklődés. — K i d o b o t t b ö r z i á n e r. Az amsterdami börzen a napokban Van der Goes bankárt, a ki a szocia... listákkal áll összeköttetésben, mikor belépett a terembe, a többi börzianerek megröhahták, össze-vissza tépték, karmolták s végül kidobták. Ö n g y i l k o s e á g o k a S á t o r h e g y a l a t t. Sátorajai-Ujhelyben Szakács József honvéd kezelőhadnagy eddig ismeretlen okból szíven löte magát, s pár órai kioldás után meghalt; ugyanott két nappal később B r k ö c z y Pál báró, meglegelve a nagy nyomort, a melyben élt, szintén szíven löte magát. — 157 millió a d o s s á g a v a n B e r l i n v á r o... s á n a k. — M e r é n y l e t e g y k ö v e t e l l e n. Tangerben a mult hó 30-án egy arab ember Scovassot, az ottani olasz követet az utcán megtámadta, s dulakodás közben kirán... totta a törét és lesarkta szurni; a követet egy janicsár mentette meg, lefegyverezve a rablót. — Ö n g y i l k o s o r n a g y. A Bees előkelő katonai köreiben előnyösen ismert Donnersberg Arthur őrnagy örülesi rohamában föbelötte magát. — M ű l o v ő s z e r e n... c s e t l e n s e g e. Egy párisi nő mutogatja a lövőgyességet; mutogatás közben egy két... csövű puskája egyik ügetlen segedé kezébe került, a ki a puskát elstította, — s mind a két csőtötése a szerencsétlen műlövő mellébe furdott. Haldokolva szállították a kórh... zba, s ügyetlen segedé pedig börtöbe került. A B é c s — B r ü n n k ö z t i t e l e f o n t m á r m e g n y i t o t t á k a n y i l v a n o s h a s z n á l a t s z á... m á r a; legközelebb meg egy vezetéket fognak hszni, úgy hogy a bérleknek az üzleti helyi... segekbe is bevezethessék a sodronyokat. — K é t s z e r ű l t n a n e r e g b e n, s m i n d a k é t s z e r n y e r t a n a n n o v e r a i l o v e r s e n y e k e n B a i t z z i H e k t o r u r l o v a s. — R e g i c s e h k é z i r a t o k. Patera, a cseh muzeumi könyvtár óre, néhány nap óta a brünni könyvtá... rárban kutat, s a Szent-Jakab egyház irat... tárában oly óségi iratokat talált, a melyek több tekintetben bizonyítják a híres kömgen... hofi kézirat sokat vitatott hitelességét. — S t r y j e s L i s k o v a r o s o k t á z k a r o s l t j a i r... részére, a budapesti lengyel egyletet 156 frtot gyűjtött. — M a g y a r l a j b i - t a j a n... l o t t f o l a j a n d e k k e p p n T a m a s e y J o z s e f n e k D o b y Antal magyar szabólegény: a labji a kat. legényegylet öszi munka-kiallításán lesz kial... l t v a. Törvényeszek. — A közös hadsereg sajtópero. A kir... kuria szüneci tanácsa le tárgyalta Molnár Gyula, a Zombor és vidéke című lap szerkesztője ellen rágalmozás és becsületsértés miatt b. Edelsheim-Gyulai Lipót főhadparancs... nok által folyamatba tett sajtó-ügyet Molnár Gyulát az eliene emelt vád alól tudvalevőleg felmentette a budapesti esküdtsek. A kir. fő... gyűlés az ellen semmiféle panaszt adott be. A kuria azonban elvetette a semmiféle panaszt. * Gyilkosság a fogházban. Krakóból tav... írják, hogy az ottani fogházban Ochwat és Muszcynski nevű fogjok meggyilkoltak egy Zelen nevű társukat. A többi harminczkét fog... foly passzív szemlélője volt a gyilk... k o s s á g n a k, melynek oka még nincs kiderítve. — Tizenkét éves rabgyilkos. Borzaszló... eset történt szerdán Berlinben. Egy tizenkét éves leány meggyilkolt egy negyedfél éves kis leányt, és pedig akként, hogy ledobta egy ablakból. A tettet egysesgedül azért követte el, hogy elrabolja a lányka arany fülbevalóját. A fiatal gyilkos a kihallgatáskor elmondotta, hogy a tettet annak jelentősége teljes tudat... ban követte el. SZERKESZTŐI POSTA. L. K. urnak helyében. A „szegelődnczi kutbódé folyamodványát“ — melyet a „Függetlenség“ is köz... lott, — nem az ugorok-ádnára készült újságírói trefa, hanem tiszta valósság. Eredetije megtalálható a városi titkoslevéltárban. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre. HÁZIKURÁK kitünő sikerrel végzethetők MATTONI-féle vasláp-kivonataival vérszegénységűnél, sápkóránál, általános gyengeségűnél, gyermekbetegségekűnél és kimerítő betegségek után. Vasláp, vaslápso megrendelhetők: MATTONI HENRIKÉL, Franzrsbadban. MATTONI és WILLENÉL, Budapesten.

KAISER JÓZSEF

zongora készítő és hangoló

DEBRECZENBEN.

Van szerencsém a n. é. t. cz. zongoratulajdonosoknak tudomására adni, hogy Ujvidék városából zongorakészítő műhelyemet Debreczenbe áthelyeztem és bárminő

zongora átalakítást

vagy bármilyen baját a zongorának kijavítottam, hogy épen olyan lesz a hangja, mint az új zongorának.

Uj klaviatura bőrzést 20 frtéért, egyszeri hangolást 1 frt 50 kr. és hosszú zongorát rövidre átalakított jutányos árban.

Ily reperálást helyben egy pár ur család nál már eddig is csináltam, amilyent eddig Debreczenben senki sem volt képes csinálni, s ezt írásbelileg is bemutatom. Minden zongorahangolás 5 nap múlva utána lesz hangolva minden díjazás nélkül. Mély tisztelettel

Kaiser József

zongora készítő és hangoló, Miklós-utca 1961. sz. a.

Megrendelések elfogadtnak Csáthy Károly ur könyvkereskedésében.

SALGÓ-TARJÁNI

TÖMÖR (darabos) és KOCZKA-SZÉN.

A közeledő cséplési idény alkalmából ajánljuk a t. cz. gazdaságoknak

LOCOMOBILGÉPEK FÜTÉSÉHEZ

legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert

tömör (darabos) és koczka-szenünket kívánatra minden vasuti állomásra szállítva és a legolcsóbb árak mellett.

SALGÓ-TARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA-RÉSZVÉNY-TARSULAT
BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. sz. a.

Az igazgatóság.

Kitüntetések:

gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triezsi 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszépsávdúsabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomorok az idegrendszer bántalmán alapuló bajában. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv.
szállítónál
Budapestén.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack **1.800,000** palack.

DEBRECZENBEN kapható: André Károly, Benedek Árpád, Csanák József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós, Szabó Zsigmond, Varga Lajos urak kereskedéseiben.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak valódi, ha minden dobozon a gyárjegye egy sas és MOLL A. sokszorosító czég nyomata látható.

Ezen porok gyors gyógyhatása makacs gyomor- és bélbetegségek, emésztési nehézségek, altastbajok, gyomorgörccs, dugulás, májnyj, vértuladás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségek ellen évtizedek óta folytonosan növekedő elismerésben részesül. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak Magyarország minden nevezetesebb gyógyszer-tárában. Csak Moll-féle készítmény kérendő. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Naponta szétküldés utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Köszönőirat MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozással fogva az ön Moll-féle Seidlitz porai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra s kívánok érte szívvelyes „Isten fizesse meg“-et; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik. Tisztelettel

Steinke Ján. F. lelkész Honnetchlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény, csusz
és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli. Köszvény, csusz, mindennemű testszaggyatás és benulásnál; burgotás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásánál. Betsőleg vízzel vegyítve rögtöni roszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerár és ásványaru kereskedésben. Csak Moll féle készítmény kérendő.

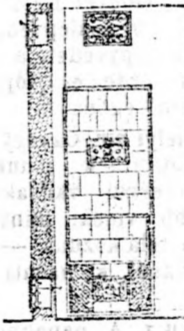
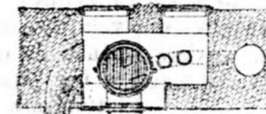
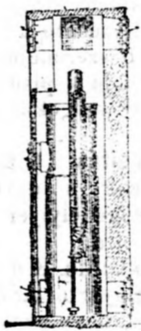
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Elismert és MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen hihetetlenül működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:

VII. her. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó zárdőnyeit

hullámzott aczélemezéből; továbbá szabadalmazott Blazioek- és Brecka-féle töltő és szellőztető

kályhát;

valamint

központi-fűtési berendezéseit.

sajt szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építményeknél iskolák, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztető és nélkül, igen czélrterten alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkát u. m. építési-, mű- és szerkezeti lakatos munkát.

Mintakártyák és költségvetések, ingyen és bérmentve.

Nemzetközi versenykaszálás Apcz-Szantón 1885.

Legmagasabb kitüntetés: I. és II. díj.

A fűkaszáló és aratógépek közt kétségkívül a minden vilákiállításon és nemzetközi versenyen a világ legjobbainak elismertettek az eredeti

MECORMICK

szállít a legolcsóbb áron

MÜLLEREMILL gépek és eszközök a gazdaság számára. Budapest, V. váci-körút 76, az osztrák magy. vasuti indóház közelében.

Először
Helyben és
Egy évre
Fél évre
Negyed évre

Egyes

A lap szellemi
den közlemény
utca 1504.
háza szerkeszt
kül

Először
TELEGGDI K.
OS ÁTHY K.
kereskedésben
talban KUTAS
nyomdájában

(r. e.)

nak, az ang
czéja felől
már e perc
ményeket az
séget elnyer
noklat, hiját
tos mozgéko
személyes hi
lotti erőfesz
hatalom me
és ez itélet
úzóve!

!H a n
Nem így k
okkupáció
és a jelszóra
paszkodik u
deszkaszáláb

Nagy p
glia részéről
megcsaladni
b a d s á g, é
s é g jelszó
ezüst pénzre
értéket nem
l ő s é g elvé
dusbotra jut
teszik tönkre
engedik fajul
mája, az alk
nak elnyomó
s é g eszméje
makban látju
goztatni kell
hamis pénzre
czatlansággal
nálunk a s z
eszmék —
és ad érte el
valódi pénzt.

Anglia
Gladstone hij
hijába öleli k
latja a f ő n i
fejére a maga
a lép nem f
honorálja a
Parnell által
által kibocsá
kott mentheti
térnek hozzá
látszólag —
pártoltak el.

A DEB

A ha

(r. e.) A
bizonyított tény
jok egymás ell
hangya (formic
formáisan rabs
(formica prater
svájci termész
gyelte s valób
azt a kérlelhet
hangyák ellenf
mámor egy ne
nyéken lakó
harcosokat csil
ben ezeket a l
addig tartják, a
Egy alkal
mezei hangya-n
a veres hangyá
tűstent megjel
cipelték, szont
egy év múlva k
részesült, hogy
különbözőbb faj
véri egyetértés
dön rés vágatot
előszített, a báb
és egyesült er
kárt helyreépít
labb eső helyről

Neus De
selschaft für die G
kötet.